

DUTNJE
GII ORUT
BIEBMORUOVTTUS

0 - 12 jagigaskka

OVDASÁTNIOOLLESOLBMUIDE

Dát gihpa lea ráhkaduvvon
0-12 jahkáš mánáide geat
orrot biebmoruovttuin.
Teaksta lea čállojuvvon nu
ahte boarraseamos mánát
sáhttet ieža lohkát dan jus
hálidit. Dát gihpa lea maiddái
oaivvilduvvon leat vuolgasadjin ságastallamii
unnimus mánáiguin das ahte
maid mearkkaša go orru
biebmoruovttus.

DEHÁLAŠ TELEFONNUMMIAT:

Bearráigeahčci:

Beroškeahttá agis de lea
buoremus ahte ollesolmmos
lohká gihppaga ovttas mánáin
vai dat mii čuožžu das, sáhttá
čilgejuvvot dárbbu mielde.
Lea maiddái ráhkaduvvon
gihpa 13-18 jahkáš mánáide.
Dát gihpa sáhttá maiddái
fállouvvot boarraseamos
mánáide 0-12 jahkáščaid
gaskkas jus sii hálidat dárkilat
diéuid.

"Biebmováhnemát fuolahit
mánáid geat eai sáhte iežaset
váhnemiid luhtte orrut."

MAID EARKKAŠA LEAT [REDACTED] BIEBMOMÁNNÁN?

Muhtin mánát eai sáhte
orrut iežaset váhnemiid
luhtte. Dalle lea deháláš ahte
eará ollesolbmot fuolahit
sin. Biebmováhnemát leat
ollesolbmot geat fuolahit
mánáid geat eai sáhte or-
rut iežaset váhnemiiguin.
Leat olu mánát geat orrot
biebmováhnemiid luhtte.
Dán gihppagis leat mii čállán
veahá dan birra gii du galgá
veahkehit iešguđet áššiiguin
go orut biebmováhne-
miid luhtte. Jus du mielas
lea váttis dán okto lohkat,
de sáhtát dáhttut bieb-
mováhnenguovtto lohkat
dan du ovddas ja čilget
dan maid it ádde. Sáhtát
maiddái dáhttut veahki
iežat áššemeannudeaddjis
mánáldsudjalusbálvalusas
dahje iežat bearráigehčis.

MAT LEAT BIEBMOVÁHNEMAT?

Biebmováhnemats leat
ollesolbmot geat fuolahit,
mánáid geat eai sáhte orrut
iežaset váhnemiigun. Bieb-
mováhnenguovttos galgá
leat dilli dutnje ja galgaba
bearráigeahčat du vai dovd-
dat iežat oadjebassan. Soai
galgaba veahkehit juohke
dinggain masa mánna
dárbaša beaivválaš veahki.

Soai galgaba ovdamarkka
dihtii addit dutnje borat,
bearráigeahčat ahte dus leat
biktsat ja eará dárbasat ja
veahkehit du bihtáguin jus
leat nu stuoris ahte skuvlii leat
álgán. Soai galgaba maiddái
guldalit du jus leat ilus dahje
jus dus lea váivi ja hálidat
geainna nu hállat dan birra.

“Du biebmováhnenguovttos
galgá leat dilli dutnje,
fuolahit du ja veahkehit du.”

GII LEA MÁNÁIDSUOD- JALUSBÁLVALUS?

Mánáidsuodjalusbálvalus leat ollesolbmot geat veahkehit mánáid ja váhnemiid. Mánát geat eai sáhte orrut iežaset váhnemiiguin, sáhttet oažzut veahki mánáidsuodjalusbálvalusas gávdnat eará ollesolbmuid geat sáhttet fuolahit sin.

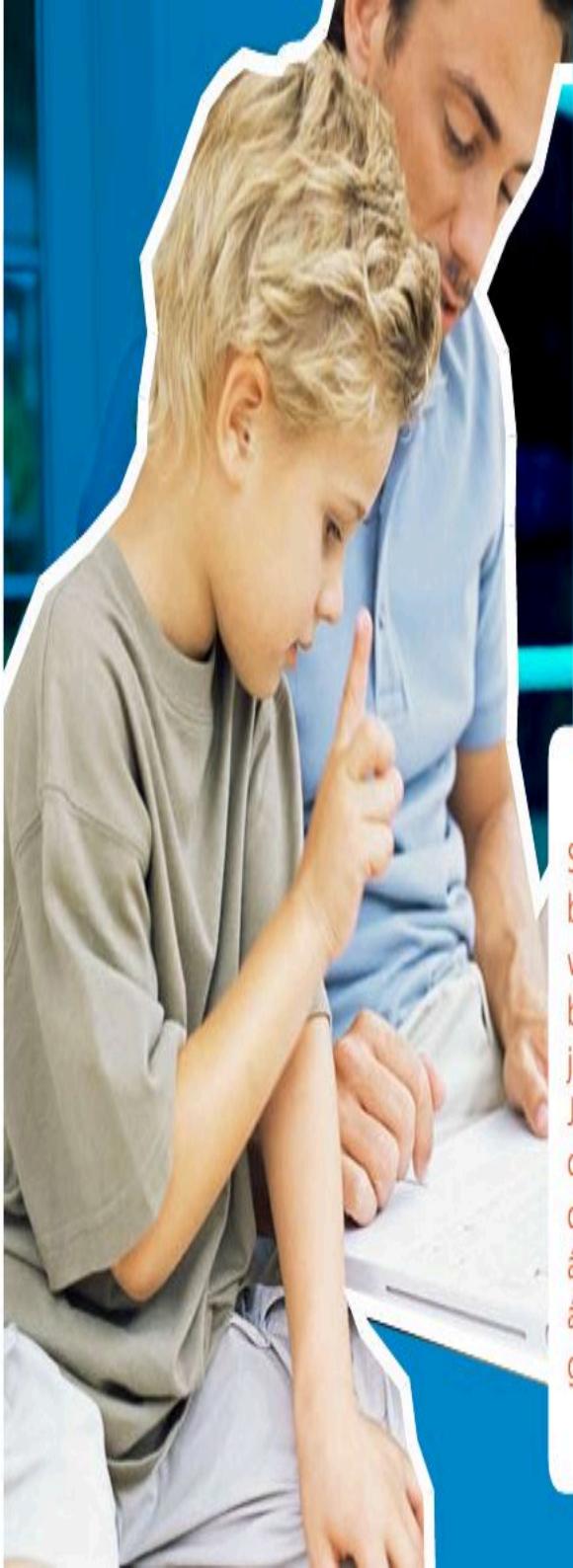
Mánáidsuodjalusas lea olmmoš gii galgá erenoamáš bures fuolahit du vai dus lea buorre dilli. Dan olbmo gohčodat mii du áššemeannudeaddijin.

“Du áššemeannudeaddji galgá fuolahit ahte dus lea buorre dilli biebmoruvttus.”

MII
LEA

BEARRÁIGEAHČČI?

Bearräigeahčči lea olmmoš
guhte galgá galledit du go
don orut biebmováhnemiid
luhtte, ja bearräigeahččat
ahte dus lea buorre dilli
biebmoruovttus.

Sáhtát iežat
bearräigeahččiin hállat
vaikke man birra. Sáhtát
bearräigeahččai mualit
jus dus ii leat buorre dilli.
Jus dus ii leat buorre dilli,
de galgá bearräigeahčči
dan mualit du
áššemeannudeaddjái
ánáidsuodjalusbálvalusas
gii galgá veahkehit du.

"Galggat beassat
leat mieldé
mearrideamen."

GII MEARRIDA?

Biebmováhnenguovttos dat galgaba fuolahit du go orut biebmorouvtus, ja soi dat mearrideaba mo dis galgá leat biebmorouvtus. Soai mearrideaba maiddái maid don oaččut ja it oaččo dahkat. Don oaččut leat mieldé mearrideamen áššiin mat leat dehálaččat dutnje. Biebmováhnenguovttos galgaba ovdamearkka dihtii duinna háleštit maid don liikot dahkat, ja geaguin don liikot ovttastallat.

Vaikke don orut biebmováh-nemiid luhtte, de mear-rideaba du váhnenguovttos ovdamearkka dihtii mii du namma galgá leat ja makkár skuvllas dahje mánáidgárd-dis galggat leat.

Biebmováhnenguovttos eaba sahte buot mearridit. Soai ferteba ovdamearkka dihtii jeerrat mánáidsuodjalus-bálvalusas oaččut go don sin mieldé vuolgit lupmui eará riikkaide go Norgii.

VUOIGATVUOHTA OAŽŽUT DIEÐUID

"Sáhtát jearrat man
guhká galggat leat
biebmoruovttus ja manne."

Go orut biebmováhnemiid
luhtte, de galget
ollesolbmot muitalit
dutnje manne don leat
biebmoruovttus ja man
guhká galggat orrut
doppe. Sáhtát jearrat
biebmováhnenguovttos,
ásshemeannudeaddjis dahje
bearráigeahčis dán birra
jus imaštalat.

DUS LEA LOHPI MUITALIT MAID OAIWILDAT

Buohkat geat mearridit
juoidá mii guoská dutnje,
galget guldalit du go hálidat
dadjat iežat oaivila. Sii
galget beroštit das maid
oaivvildat.

Mađi boarrasat šattat, dađi
eanet beasat ieš mearridit.
Dus ii leat bággu muijalit
iežat oaivila jus it hálit
vaikke vel ollesolbmot
jerretge.

"Ollesolbmot galget
guldalit du."

"Sáhtát haleštit iežat
biebmováhnenguovttuin
ja bearráigeahččiin
ovttastallama birra."

OVTTASTALLAT BEARRAŠIIN

Ollesolbmot leat geahččalan
gávnnahit man dávjá
galggat beassat deaivvadit
iežat váhnenguovttuin ja
eará fulkiiguin. Soaitá du
mielas dat lea beare hárve,
dahje du mielas lea beare
dávjá. Dán birra sáhtát hállat
biebmováhnenguovttuin
ja bearráigeahččiin jus
hálidat. Sáhttá maiddái
leat mearriduvvon ahte it
galgga ovttastallat iežat
váhnenguovttuin.

Go lea mearriduvvon ahte
galggat deaivvadit iežat
váhnenguovttuin, de galgaba
biebmováhnenguovttos
láhčit dili nu ahte beasat
sudnuin leat ovttas. Muhtimin
mearridit ollesolbmot ahte
soames olmmoš galgá
leat mielde go deaivvat
iežat váhnenguovtto.
Sáhtát maiddái mitalit
biebmováhnenguktui
dahje bearráigeahččai jus
hálidat soapmása mielde
go galggat deaivvadit iežat
váhnenguovttuin.

Bufetat

**Barne-, ungdoms-
og familieetaten**
Universitetsgaten 7
Postboks 8113 Dep.
0032 Oslo
www.bufetat.no